

David Berglund
Sveaskog
david.berglund@sveaskog.se

Regler i skogsvårdslagen, miljöbalken och kulturmiljölagen som kan vara aktuella vid skoglig försöksverksamhet

Följande redovisning tar upp ett antal regler i skogsvårdslagen (SvL), miljöbalken (MB) och kulturmiljölagen (KmL) som är viktiga att känna till vid skoglig försöksverksamhet. Redovisningen gör dock inte anspråk på att vara heltäckande.

Reglerna har sammanställts som svar på en förfrågan från Sveaskog.

Notera att om det inom en försöks- eller tillväxtpark finns mark som inte används för försöksverksamhet så gäller samma regler för den marken som utanför försöks- eller tillväxtparken.

Skogsvårdslagen

Generella undantag från reglerna

På mark som används för skoglig försöksverksamhet, exempelvis genom avtal mellan SLU och Sveaskog, behövs ingen ansökan om undantag för åtgärder som omfattas av ett generellt undantag från reglerna i SvL.

Följande regler har ett sådant generellt undantag enligt vad som anges i Skogsstyrelsens föreskrifter (SKSFS 2011:7) till SvL. I föreskrifterna anges att reglerna inte ska gälla för mark som disponeras av universitet, högskola eller annan forskningsinstitution för vetenskapliga ändamål under en tid av minst 10 år.

- Skyldighet att anlägga ny skog (5 § första och andra styckena SvL)
- Vidta föryngringsåtgärder (6 § första stycket SvL)
- Tillåtna avverkningsformer (10 § första stycket SvL)
- Lägsta ålder för föryngringsavverkning (10 § andra stycket SvL)
- Hänsyn till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen (30 § SvL). Se dock avsnitten nedan om miljöbalken (MB) och Kulturmiljölagen (KmL)

Användningsreglerna för skogsodlingsmaterial i 2 kap. 16–29 §§ Skogsstyrelsens föreskrifter till SvL, vilka innefattar bland annat vegetativt förökat material och främmande trädarter, innehåller i 2 kap. 29 § en liknande formulering om generellt undantag från reglerna. Här anges att reglerna inte gäller sådan odling som sker för vetenskapligt ändamål vid universitet, högskolor och andra svenska forskningsinstitutioner.

Det finns även ett generellt undantag för försöksverksamhet vad gäller tillåtna avverkningsformer, utanför sådan mark som disponeras av universitet, högskola, eller annan forskningsinstitution under en tid av minst 10 år. Om försöket dokumenteras i en särskild försöksplan och har vetenskaplig och samhällsrelig relevans gäller inte kravet på tillåten avverkningsform.

Ej generella undantag från reglerna

Något generellt undantag, på motsvarande sätt som enligt punkterna ovan, gäller inte följande regler. Nedanstående regler gäller alltså även i skogliga försök.

- Anmäla avverkning, uttag av skogsbränsle och skyddsdikning (14 § SvL)
- Ansöka om tillstånd till avverkning i fjällnära skog (15 § SvL)
- Hänsyn till naturvårdens och rennäringens intressen enligt vad som anges i tillstånd i fjällnära skog (18 b §)
- Bereda sameby tillfälle till samråd när sådant krav finns (24 § SvL)
- Ansöka om tillstånd till avverkning i ädellövskog (27 § SvL)
- Vidta skyddsåtgärder mot skadliga insekter (29 § SvL)
- Hänsyn till rennäringen (31 § SvL)

Generella förbud mot vissa åtgärder

Generella förbud gäller enligt 6 a § SvL mot hyggesplöjning, enligt 6 b § SvL mot att använda främmande trädarter som skogsodlingsmaterial i fjällnära skog och enligt 13 a § SvL mot avverkning, skogsvårdsåtgärder och gödsling på skogliga impediment större än 0,1 hektar. Enstaka träd får dock avverkas om det inte förändrar naturmiljöns karaktär.

Undantag i enskilda fall när det inte finns ett generellt undantag

På mark där det bedrivs försöksverksamhet och som omfattas av långsiktiga avtal mellan till exempel SLU och Sveaskog gäller som tidigare nämnts generella undantag från vissa regler. På mark som inte omfattas av generella undantag får Skogsstyrelsen i enskilda fall medge undantag från följande regler. Då krävs en ansökan om undantag i varje enskilt fall, som resulterar i ett bifalls- eller avslagsbeslut.

- Skyldighet att anlägga ny skog (i särskilda fall)

- Vidta föryngringsåtgärder (i särskilda fall)
- Förbudet mot att använda främmande träarter som skogsodlingsmaterial i fjällnära skog (i enskilda fall om det behövs för ett angeläget vetenskapligt ändamål)
- Lägsta ålder för föryngringsavverkning (om det finns särskilda skäl)
- Förbudet mot att utföra vissa åtgärder på impediment större än 0,1 hektar (om det finns särskilda skäl)
- Vidta skyddsåtgärder mot skadliga insekter (om det finns särskilda skäl)
- Hänsyn till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen (om det finns särskilda skäl)

Miljöbalken

Anmälan för samråd

Enligt 12 kap. 6 § miljöbalken ska anmälan för samråd göras till Skogsstyrelsen för en åtgärd eller verksamhet som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön och som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken.

Enligt Skogsstyrelsens föreskrifter (SKSFS 2013:3) till miljöbalken om anmälningsskyldighet för samråd avseende skogsbruksåtgärder ska åtgärder i nyckelbiotoper anmälas för samråd och detsamma gäller viss dikesrensning, maskinell skogsgödning, maskinell askåterföring, viss stubbskörd samt anläggande av vissa skogsbilvägar, traktorvägar och basvägar. Utöver de uppräknade åtgärderna ska även andra åtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön anmälas för samråd.

Det finns inget undantag från kravet att anmäla ovanstående åtgärder för samråd till Skogsstyrelsen. Detta gäller alltså även i skogliga försök.

Natura 2000

En skogsbruksåtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen för att få utföras (7 kap. 28 a § MB).

Artskydd

Åtgärder som omfattas av förbud enligt artskyddsförordningen får inte utföras utan att länsstyrelsen beslutar om undantag.

Kulturmiljölagen

Enligt 2 kap. 10 § KmL gäller att den som avser att genomföra ett arbetsföretag bör i god tid genom att inhämta information från länsstyrelsen ta reda på om någon fornlämning berörs och i så fall samråda med länsstyrelsen.

Den som vill rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning ska enligt 2 kap. 12 § KmL ansöka om tillstånd hos länsstyrelsen.